

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

«24» квітня 2023 р проф. Ігор Цепенда

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

з історії мистецтва та проектування

для зарахування на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем

«Магістр» за спеціальністю 022.03 «Дизайн»

на основі ступеня бакалавра «Дизайн»

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії Прикарпатського
національного університету імені Василя Стефаника

Протокол №1 від 24/04/2023 року

Івано-Франківськ–2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з “Історії мистецтва” є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю 022 Дизайн, при прийомі на навчання на основі ступеня/освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра/спеціаліста в Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника у 2023 році.

Програма містить основні питання з історії зарубіжного та українського мистецтва, згруповані за тематичними розділами, а також список рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування, допоможе вступнику систематизувати свої знання з дисципліни, зацентувати увагу на недостатньо опрацьованому матеріалі. Перелік рекомендованої літератури сприятиме пошуку необхідної інформації.

Запропоновані в списку питання узгодженні з програмою навчального лекційного курсу з історії мистецтв.

Фахове вступне випробування з історії мистецтва для зарахування на навчання в магістратуру передбачає тестові завдання у вигляді окремого комп'ютерного варіанта для кожного вступника. Тести побудовані у формі запитань різного рівня складності, кожне з яких супроводжується чотирма відповідями, одна з яких є правильною.

Тестові завдання базуються на матеріалі навчального курсу “Історія мистецтва”, засвоєному абітурієнтами під час лекційних, практичних, семінарських та самостійних занять упродовж I-VIII семестрів (ОКР бакалавр).

Пропонована програма включає 11 тематичних розділів, які охоплюють історію зарубіжного та вітчизняного мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Групування тестів у індивідуальному завданні становить комбінацію питань із різних тематичних блоків.

Тестові завдання, що пропонуються абітурієнтам з конкурсного предмета “Історія мистецтва”, стосуються загальних положень художньої культури, історії мистецьких стилів, еволюції різних жанрів та видів мистецтва, творчої діяльності окремих майстрів, технологічних аспектів творчості, основ музеєзнавства, проблем збереження художньої спадщини, сфери міфології та матеріальної культури людства.

При відповіді на питання тестових завдань вступник повинен знати:

- історико-соціальні передумови формування мистецьких явищ, релігійні уявлення, що зумовили появу тих чи інших мистецьких форм, періодизацію мистецтва тієї чи іншої країни;
- основну схему жанрової і видової типології мистецтва;

- характерні особливості історично-мистецьких стилів;
- творчість видатних митців (відомі твори того чи іншого майстра, біографічні факти, важливі для творчого портрета художника);
- еволюцію технологічних вдосконалень у архітектурному будівництві, малярстві, скульптурі та у декоративно-ужитковому мистецтві;
- етапи розвитку і стильову спрямованість західноєвропейського костюма, книжкової графіки, архітектурних форм;
- місцезнаходження мистецьких творів хрестоматійного характеру у музейних збірках;
- особливості художніх ремесел, поширених на теренах Європи, їх осередки і стилістику виробів.

Тестовий іспит передбачає також здатність абітурієнта:

- запам'ятовувати конкретні мистецькі твори, розрізняти авторську манеру провідних художників у кожному виді творчості, стилістику локальних мистецьких шкіл, угруповань, осередків, регіонів;
- володіти певним термінологічним рядом стосовно тієї чи іншої стильової епохи, знаннями з іконографії та технології художніх матеріалів;
- зауважувати спільні стильові ознаки у різних творах певного часового періоду (картини, меблі, облаштування інтер'єру, архітектурна споруда, костюм, садово-паркове мистецтво, орнамент);
- орієнтуватися у тенденціях і явищах сучасного художнього життя, вбачати взаємозв'язок традицій і новаторства у сфері пластичних мистецтв та дизайну.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Мистецтво Стародавнього Сходу

1. Скульптурний портрет в мистецтві Стародавнього Єгипту.
2. Єгипетська храмова архітектура періоду Нового Царства.
3. Художнє ремесло Стародавнього Єгипту, його технологічні та стилістичні особливості.
4. Мистецтво стародавніх народів на території Месопотамії (Шумер, Ассирія, Вавилон).

Мистецтво Стародавньої Греції

1. Крито-Мікенська (егейська) культура. Художні особливості архітектури, образотворчого і прикладного мистецтва.
2. Давньогрецька архітектура. Поняття ордера. Структура давньогрецького храму.
3. Скульптура Стародавньої Греції періоду класики.
4. Ансамбль Афінівського Акрополя і проблема архітектурно-скульптурного синтезу у давньогрецькому мистецтві.
5. Епоха еллінізму як пізній етап у розвитку давньогрецької художньої культури.

Мистецтво Стародавнього Риму

1. Основні типи архітектурних споруд у давньоримському монументальному будівництві.
2. Портрет в мистецтві Стародавнього Риму, його еволюційні етапи.

Мистецтво Середньовіччя

1. Декоративно-прикладне мистецтво Візантії V-XV ст.
2. Місто Константинополь як центр художнього життя Візантії періоду правління Юстиніана (6 ст. н.е.).
3. Хрестово-купольний храм, його структура і символіка.
4. Романський стиль у мистецтві Європи XI-XII ст.
5. Основні принципи архітектурної конструкції готичного собору, її тектонічні та художні можливості.

Мистецтво Відродження

1. Архітектура раннього Відродження. Формування нового типу світських та культових споруд. Творчість провідних архітекторів даного періоду.
2. Скульптура раннього Відродження в Італії.
3. Італійський живопис раннього Відродження, основні жанри, художні досягнення, провідні майстри.
4. Монументальний живопис періоду Високого Відродження. Настінні розписи Рафаеля, Мікельанджело.
5. Скульптурна і живописна творчість Мікельанджело.
6. Творчий метод і напрямки діяльності Леонардо да Вінчі.
7. Живопис Високого Відродження у Венеції. Художня своєрідність венеційської живописної школи. Творчість Джорджоне, Тіціана.
8. Мистецтво Відродження у Нідерландах. Ян ван Ейк – основоположник мистецтва Північного Ренесансу.
9. Декоративно-прикладне мистецтво Італії епохи Відродження, стилістичні особливості, провідні ремісничі центри.

Західноєвропейське мистецтво XVII ст.

1. Бароко як провідний стиль в архітектурі та образотворчому мистецтві Західної Європи 17 ст. Своєрідність художньої мови бароко.

2. Творчість Лоренцо Берніні, основні архітектурно-скульптурні ансамблі та декораційні роботи майстра.
3. Творчість Караваджо та її вплив на європейський живопис 17 ст.
4. Живопис Голландії 17 ст. та його жанрова специфіка.
5. Творчість Рембрандта. Змістова наповненість та художня мова його картин.
6. Фламандська живописна школа 17 ст. Творчість П. Рубенса.
7. Живопис Іспанії 17 ст. Колористичні особливості творів Д. Веласкеса.
8. Художнє життя Франції II-ї половини 17 ст. Особливості мистецтва королівського двору. Архітектурно-парковий ансамбль Версалю.
9. Особливості стилю бароко на прикладі місцевої архітектурної пам'ятки.
10. Стилiстичні риси західноєвропейського костюма 17 ст.

Зарубіжне мистецтво XVIII ст.

1. Рококо як стильовий напрям у французькому мистецтві першої половини 18 ст.
2. Стиль класицизм у європейській архітектурі. Характерні композиційні і декоративні елементи споруд та їх типи.
3. Західноєвропейське декоративно-прикладне мистецтво другої половини 18 ст. та його роль у художньому вирішенні інтер'єрів у стилі класицизм.
4. Пейзажний жанр в італійському живописі 18 ст. Характерні риси пейзажу – «ведуги».
5. Французький живопис 18 ст.
6. Творчість Дж.Б.Тьєполо (сфера монументального розпису).
7. Художні особливості високого класицизму (стиль ампір) у мистецтві першої третини XIX ст.
8. Творчість Ф.Гойї та її вплив на подальший розвиток західноєвропейського мистецтва.
9. Французька скульптура 18 ст. Основні тенденції розвитку, провідні майстри.
10. Західноєвропейський фарфор XVIII ст. Центри виробництва та їх стилістика.

Зарубіжне мистецтво XIX-початку XX ст.

1. Романтизм як провідний стильовий напрям у європейській художній культурі першої чверті XIX ст.
2. Розвиток пейзажного жанру митців барбізонської школи у французькому малярстві XIX ст.
3. Естетична програма та особливості живописної системи імпресіонізму.
4. Постімпресіонізм у французькому малярстві кінця XIX – початку XX ст.
5. Французька скульптура XIX ст. Творчість О.Родена.
6. Стиль модерн у європейському мистецтві кінця XIX – початку XX ст.

Українське мистецтво від найдавніших часів до початку XIX ст.

1. Найдавніше мистецтво на території України. Загальний огляд.

2. Культура і мистецтво Київської Русі. Собор св. Софії в Києві. Схема живописного декору хрестово-купольного храму.
3. Мистецтво Давнього Галича.
4. Іконографічні схеми Богородичних та Христових зображень у візантійському і давньоукраїнському ікономалярстві.
5. Ренесанс в українському мистецтві другої половини XVI – першої половини XVII ст.
6. Архітектурні особливості ансамблю Успенської церкви у Львові.
7. Поява книгодрукування в Україні. Діяльність Івана Федорова.
8. Український іконостас, його структура, іконографія, символіка.
9. Оборонна архітектура України XIII – XVII ст.
10. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII ст. Стиль бароко в українській храмовій архітектурі. Регіональні відмінності.
11. Творчість архітектора Б. Меретина та скульптора Й. Пінзеля.
12. Український портрет XVII – XVIII ст.
13. Романтизм в українському мистецтві. Творчість Т. Шевченка-художника.
14. Українська народна дерев'яна архітектура. Регіональні особливості дерев'яного храмового будівництва.

Українське мистецтво другої половини XIX – XX століть

1. Українська архітектура другої половини XIX – початку XX ст. Історизм в архітектурі. Стиль модерн. Пошуки національного стилю в архітектурі. Творчість В. Кричевського, І. Левинського.
2. Монументальна скульптура в Україні кінця XIX – початку XX ст. (пам'ятники, пластичне оздоблення архітектури).
3. Український живопис другої половини XIX – початку XX ст. Художні товариства. Мистецька освіта. Творчість М. Пимоненка, П. Левченка, С. Васильківського, О. Мурашка, І. Їжакевича, Г. Нарбута. Український живопис західних земель України другої половини XIX – початку XX ст. (К. Устиянович, Т. Копистинський, Ю. Панкевич, М. Сосенко, О. Новаківський, І. Труш, М. Івасюк, О. Кульчицька).
4. Українське мистецтво першої половини XX ст. Діяльність Академії мистецтв у Києві. М. Бойчук та його школа. Український авангард.
5. Українське мистецтво другої половини XX ст. Монументальна скульптура України (В. Борисенко, Е. Мисько, Д. Кривавич). Малярство Т. Яблонської, М. Глуценка, О. Заливахи, З. Кецала, І. Марчука. Графіка М. Дерегуса, Г. Якутовича, В. Касіяна, І. Остафійчука.
6. Мистецтво української діаспори. Творчість Р. Жука, О. Архипенка, С. Гординського, М. Черешньовського, Х. Дохват, Я. Гніздовського.
7. Декоративно-прикладне мистецтво України. Народні художні промисли, ремісничі осередки, провідні майстри. Тенденції розвитку на сучасному етапі.

Мистецтво країн Європи і Америки ХХ ст.

1. Модерністичні течії у європейському мистецтві першої половини ХХ ст. Фовізм, експресіонізм, кубізм, абстракціонізм, дадаїзм, сюрреалізм. Творчість А. Матіса, П. Пікассо, С. Далі, В. Кандинського, К. Малевича, П. Мондріана.
2. Поп-арт у мистецтві другої половини ХХ ст. Творчість Е. Уорхола. Основні форми сучасного мистецтва: ленд-арт, відео-арт, концептуальне мистецтво, хепенінг, боді-арт, кінетичне мистецтво.
3. Провідні тенденції у світовій архітектурі ХХ ст. Об'єднання Баухауз. Архітектура Л. Корбюзьє, О. Німейєра, Ф. Райта.
4. Монументальний живопис Мексики (Д. Рівера, Д. Сікейрос). Мистецтво художників-примітивістів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Білик Б.І., Горбань Ю.А., Калакура Я.С.. Історія української та зарубіжної культури. К., 2000.
2. Бойко Х. Клименок Т. Історія архітектури Стародавнього світу Л.: 2021. 256 с.
3. Гречко В., Чорний І., Кушнерук., Режко В. Історія світового та українського мистецтва. К., 2000.
4. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Ліра-К. 2021. 182 с.
5. Дюбі Ж. Доба соборів. Мистецтво та суспільство. 980-1420 рр. Київ, 2003.
6. Історія світової культури. Гол.ред. Т.Л. Левчук. 2-ге видання. К., 2000.
7. Історія світової та української культури: підручник для вищ.закл.освіти / Греченко В. А., Чорний І. В., Кушнерук В. А., Режко. В. А. К.: Літера ЛТД, 2005. 464 с.
8. Ліндсей Д. Коротка історія культури. Т.1. К:1995
9. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна художня культура. К., 2000.
10. Панфілова Т.О. Історія мистецтва: навчально-методичні рекомендації. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005.
11. Студницька М. Історія мистецтва країн Сходу. Навчально-методичний посібник. — Львів, 2004. — 235 с.
12. Студницька М. Мистецтво давнього світу: Первісне мистецтво, Мистецтво Месопотамії, мистецтво Давнього Єгипту. Навчально-методичний посібник — Львів, 2006. — 40 с.
13. Українське мистецтво у полікультурному просторі. За ред. О.П. Рудницької. К., 2000.

14. Фаргінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat. 2019. 576 с.
15. Ходж А.Н. Історія мистецтва (Живопис від Джотто до наших днів) [пер. з англ.], Х. Фактор, 2012. 208 с.:Іл.

Допоміжна

1. Балух В.О., Коцур В.П., Культура античності, 2016, с.631.
2. Бичков В.В. Малай історія Візантійської естетики. К., 1991.
3. Вдовицька О. В. Архітектура й мистецтво східного середньовіччя: Візантія, Київська Русь, арабські країни: навч. посібник / О. В. Вдовицька; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 135 с.
4. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: підручник. 2- ге вид., стереотипне К.: Центр учбової літератури, 2007. 576 с.
5. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури. Х., 1995.
6. Підлісна Г. Світ античної культури. К., 1989.
7. Світ мистецтва. Популярна дитяча енциклопедія. Харків., Синтекс, 2001. 160 с.
8. Юрій М.Ф. Історія світової та вітчизняної культури: навч. посібник. К., Дакор, 2007. 456 с.

Українське мистецтво

Базова

1. Авраменко О. Терези долі Віктора Зарецького , К, 2011. 592 с.
2. Анатолій Криволап. Структури. Альбом. К.,2009.
3. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 271с.:іл.
4. Бірюльов Ю. Мистецтво Львівської сецесії. Львів: вид-во «Центр Європи», 2005. 184с.: і.
5. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом / Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття . Львів, 2001. 176 с.: іл.
6. Гординський С. Про мистецтво. Упоряд. Х.Береговська. Львів, Априорі, 2015. 1024 с.
7. Драган М. Українські дерев'яні церкви. Львів, б.м.в., 1937.
8. Захарчук-Чугай Р. Українська народна вишивка. К.: Мистецтво, 1988.
9. Запаско Я., Овсійчук В., Чарновський О., Степко С. Мистецтво оновленого краю. К.: Мистецтво, 1979. 172с.: іл.
10. Історія українського мистецтва: У 6 т. / під ред. П.Бажана. К.: Мистецтво, 1966. Том 5-6.
11. Історія української архітектури / під ред. Тимофійєнка. К.: Техніка, 2003. 650с.:іл.
12. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен. К.: Майстерня книги, Оранта, 2010. 400с.: іл.
13. Кривавич Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. В 3-х т.

- Львів, 2003, 2004. Т. 3.
- 14.Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ ст. К., 2007.
  - 15.Лобановський Б., Говдя П. Українське мистецтво др.пол.ХІХ - поч.ХХ ст. К.: Мистецтво, 1989.
  - 16.Лукань В. Історія українського мистецтва. Курс лекцій. Конспект. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. 150с.: іл.
  - 17.Львівський музей українського мистецтва:Альбом / Авт.-упоряд. А.Я.Новаківський. К.: Мистецтво, 1987. – 112с.: іл.
  - 18.Матейко К. Український народний одяг. К.:Мистецтво, 1977.
  - 19.Мисюга Б.Герметичне коло Карла Звіринського: альбом-монографія. Луцьк-Львів, 2019. 280с.
  - 20.Митці України: Енцикл. Довід. / за ред. А.В.Кудрицького. К.: Українська енциклопедія імені М.П.Бажана., 1992. 848с.
  - 21.Моздир М. Українська народна дерев'яна скульптура. К.: Мистецтво, 1980. 23. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів: Каменяр, 1969.
  - 22.Нариси з історії українського мистецтва. К. Мистецтво, 1966.
  - 23.Німенко А. Українська скульптура др. пол. ХІХ - поч.ХХ ст. К.: Мистецтво, 1963.
  - 24.Нога О. Іван Левинський. Архітектор, підприємець, меценат.Львів: Центр Європи, 2009. 192с.: іл.
  - 25.Овсійчук В. Олекса Новаківський. Львів, Інститут народознавства НАН України, 1998. 320с.:іл.
  26. Олександр Архипенко: Альбом/ Есе В.О.Коротича. К.: Мистецтво, 1989. 200 с.: іл.

Допоміжна

1. Український Авангард 1910-30-рр. Альбом./ Авт. – упоряд. Д.О.Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с.:іл.
2. Український живопис ХІХ-поч.ХХ століття. Альбом. Хм.: Галерея, К.:Артанія Нова, 2005. 272с.:іл.
3. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ-поч.ХХ століття /Зб. статей за ред. В.Ясієвича. К.: Наук.думка, 2000. –150с.: іл..
4. Шмагало Р. Словник митців-педагогів України та з України в світі. Львів: Українські технології, 2002.
5. Ясієвич В. Архітектура України на рубежі ХІХ-ХХ ст. К.: Мистецтво, 1988. 220с.: іл. 52.
6. Яців Р. Українське мистецтво ХХ століття: Ідеї. Явища. Персоналії. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 352с.:

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.